

Roberto de Mattei: Kerenskij bol „umiernený“ revolucionár

Roberto de Mattei

27. júna 2022 ✚ *História* ✚ *Revolúcia a kontrarevolúcia*

Alexander Fjodorovič Kerenskij bol muž, ktorého bolševická revolúcia využila na odstránenie cára a nastolenie komunistickej diktatúry. Bol považovaný za „umierneného“, čo dokazuje, že v dejinách neexistuje víťazstvo extrémistov bez ústupkov a spoluúčasti umiernených. Keď už nebol užitočný, okamžite ho zlikvidovali.

Zdroj: picryl.com

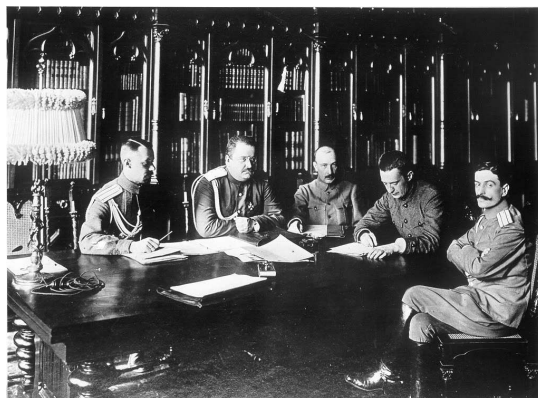
Medzi symbolickými dátumami svetových dejín má rok 1917 významné miesto z mnohých dôvodov. S Októbrovou revolúciou sa v Leninovi naplnila Marxova téza, že úlohou filozofov nie je svet poznávať, ale pretvárať ho. Ale spolu s menami proroka Marxa a revolucionára Lenina sa v roku 1917 do histórie zapísalo aj ďalšie meno: Alexander Fjodorovič Kerenskij, muž, ktorý v období od februára do októbra 1917 otvoril bolševikom cestu k moci. O sto rokov neskôr by sme nemali zabudnúť na februárovú a marcovú revolúciu v roku 1917, ktorá predchádzala Októbrovej revolúcii a ktorej protagonistom bol Kerenskij, pretože nás učí, že v dejinách neexistuje víťazstvo extrémistov bez ústupkov a spoluúčasti umiernených.

V Rusku bola zima roku 1917, tretia vojnová, mimoriadne krutá. Mráz dosahoval až štyridsať stupňov pod nulou a blokoval železničnú dopravu do hlavného mesta, ktoré od roku 1914 zmenilo svoj názov zo Sankt Petersburg, považovaný za príliš germánsky, na Petrohrad. Zákopy boli plné mŕtvol a nepokoj sa šíril po celej krajine. Cár Mikuláš II. sledoval udalosti zo svojho sídla v Mohileve na Dnepri, zatiaľ čo cárska rodina bola sústredená v honosnej rezidencii v Cárskom Sele, 27 kilometrov od Petrohradu. Generálny štrajk bol vyhlásený 23. februára. O tri dni neskôr pluk Volyňa spustil paľbu na demonštrantov zhromaždených na Nevskom prospekte.

Od povstania k revolúcii

Cár Mikuláš II. si v ten večer do denníka zapísal: „V Petrohrade došlo v posledných dňoch k nepokojom a na moje veľké roztrpčenie sa ich zúčastnili aj vojaci.“ Keď 27. februára budovu Dumy obsadili vojaci a ozbrojení robotníci, nepokoje prerástli v revolúciu. Večer sa zišiel prvý petrohradský soviety

a aj v Moskve vypuklo povstanie. Na druhý deň sa cár rozhodol opustiť Mohilev a odcestovať do hlavného mesta, ale cársky vlak zablokovali vzbúrenci a odklonili ho do mesta Pskov v Bielej Rusi.

Alexander Kerenskij ako minister vojny

zdroj: picryl.com

Na čelo hnutia sa postavil **mladý socialistický vodca Dumy Alexander Kerenskij**, ktorého podporovali vplyvné slobodomurárske kruhy v krajine. Ráno 2. marca bola vytvorená dočasná vláda, ktorá vyslala dvoch poslancov do Pskova na rokovania s cárom. Mikuláš vyhlásil, že si nevie predstaviť postavenie konštitučného monarchu, ktorý vládne, ale nevládne. Uprednostnil abdikáciu pred tým, čo považoval za zradu svojej povinnosti ako panovníka. Rozhodol sa preto vzdať trónu za seba a svojho syna Alexia, ktorý bol ťažko chorý, a nástupníctvo zveril svojmu bratovi Michailovi, pričom nepredpokladal, že ten sa na oplátku vzdá trónu a odovzdá moc do rúk republiky. V ten istý deň totiž skupina emisárov z Dumy, medzi ktorými bol aj Kerenskij, presvedčila veľkoknieža Michaila, že ak prijme trón, bude vládnuť len niekoľko hodín, čo stačí na vyvolanie občianskej vojny, v ktorej bude zabitý spolu so všetkými svojimi stúpenkami.

Keď Michail podľahol nátlaku, Kerenskij vyskočil na nohy a vrhol sa k nemu s vyhlásením: „*Vaša výsosť, ste šľachetná duša!*“ (čo, ako pripomína historik Georgij Katkov, nezabránilo samotnému Kerenskému, aby o štyri mesiace neskôr nariadil veľkoknieža zatknúť). Zrieknutie sa trónu Michailom spečatilo koniec monarchie. Cára na príkaz petrohradského soviету previezli do Cárského Sela a 13. augusta 1917 ho spolu s celou cárskou rodinou deportovali na Sibír. Chýbala mu energia, ale nie dôstojná rezignácia, ktorá charakterizovala posledné mesiace jeho života až do masakry v Jekaterinburgu 7. júla 1918.

Lenin pri moci

Francúzsko a Anglicko s uspokojením privítali pád ruského samovládca, ale podobne ako krajiny Trojspolku nepochopili udalosti, ktoré sa tam odohrávali. Práve vďaka podpore Nemecka sa Lenin vrátil domov v slávnom „zapečatenom vagóne“ a deň po príchode, 4. apríla 1917, z Petrohradu vyhlásil, že „*všetka moc patrí soviетom*“.

Prvé nariadenie novej vlády adresované vojenskej posádke v Petrohrade nariaďovalo vytvorenie „soviетov“ vo všetkých armádnych a námorných jednotkách. To bol začiatok **rozpadu ozbrojených síl**. Druhý dekrét vyhlásil **všeobecnú amnestiu** a otvoril brány väznic pre politických agitátorov a bežných väzňov. Tretím opatrením zo 14. apríla sa zaviedla **agrárna reforma**, ktorá zahŕňala konfiškáciu všetkého pozemkového majetku presahujúceho stanovený počet hektárov. Situácia na fronte sa medzitým upokojila, a to aj napriek zápalistým proklamáciám Kerenského, ktorý po tom, ako sa stal ministrom vojny, prevzal v

júli vedenie vlády.

Západné mocnosti ho považovali za umierneného socialistu, ktorý mohol zastaviť priebeh revolúcie, ale Kerenskij, podobne ako všetci progresívcovia, nenávidel konzervatívcov viac ako revolucionárov. Keď v septembri 1917 generál Kornilov, veliteľ ozbrojených síl, pripravil plán akcie na zvrhnutie Lenina, pokus zlyhal, pretože Kerenskij sa obrátil na boľševikov, vyzbrojil ich a podnietil proti spoločnému kontrarevolučnému nepriateľovi.

Dočasný výkonný výbor Štátnej dумы

zdroj: picryl.com

Kerenského útek

Vďaka Kornilovovej porážke boľševické hnutie v celom Rusku zosilnelo a od začiatku októbra sa pripravovalo na odstránenie Kerenského, ktorý dovtedy plnil úlohu predvoja. Kerenskij si uvedomil, že je sám: zlikvidoval všetky sily, ktoré sa mohli postaviť na odpor boľševikom, a teraz sa už mohol spoľahnúť len na študentov petrohradských vojenských škôl a niekoľko práporov žien, ktoré si v návale vlasteneckej exaltovanosti obliekli uniformu. Keď sa Lenin 24. októbra večer chopil moci, Kerenskij utiekol z Petrohradu a všetci jeho ministri boli zatknutí. Moc prešla na Sovietsku republiku.

Jeden z najpozornejších pozorovateľov a stúpencov ruskej revolúcie Antonio Gramsci kritizoval Lenina za to, že sa chopil moci štátnym prevratom bez toho, aby predtým získal občiansku spoločnosť. V Taliansku považoval Gramsci za nevyhnutnú spoluprácu katolíkov, ktorí sa v 20. rokoch 20. storočia združovali v radoch rodiacej sa Ľudovej strany.

„Ľudáci,“ napísal v časopise L'Ordine Nuovo, „predstavujú nevyhnutnú etapu v procese vývoja talianskeho proletariátu smerom ku komunizmu. Demokratický katolicizmus robí to, čo komunizmus nedokázal: spája, prikazuje, oživuje a pácha samovraždu. Vzťah ľudákov k socialistom je rovnaký ako ho mal Kerenskij k Leninovi.“

V 70. rokoch minulého storočia Fabio Vidigal Xavier da Silveira v bestselleri o Latinskej Amerike označil Eduarda Freia, kresťanskodemokratického politika, ktorý predchádzal Salvadorovi Allendemu, za „čilského Kerenského“. V roku 1996 *Kultúrne centrum Lepanto* v manifeste uverejnenom po volebnom víťazstve ľavice nazvalo Romana Prodiho „talianskym Kerenským“.

Skutočný Kerenskij ten, ktorý sa narodil v Simbirsku v Rusku v roku 1881, zomrel v New Yorku 2. mája 1970 : do poslednej chvíle sa snažil podporiť legendu, že existuje „Dobrá revolúcia“, ktorá je protikladom „Zlej revolúcie“. História však dokázala a stále dokazuje, že sa mýlil.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/roberto-de-mattei-kerenskij-bol-umierneny-revolucionar/>